

СТАРМАЛИ

ГОДИНА VII.

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
С
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

„Чему та борба?“

Чему је та борба?
То питање сада
Не стављамо ми, —
То питање налазимо
Сад у „Застави.“

Ко прочита наслов овај
Радосно би смео касти:
„Хвала богу. „Застава“ се трза
Од слепила страсти!
Хоће да се служи
Разлозима само —
А то ј' сретно поље,
Са ког не бегамо.“
Ал ко чита даље,
Том се бистре очи,
Јер се чланком тиме
Жалосно сведочи,
Да о блажјем тону
„Застава“ не снови,
Да се љута борба
Сад тек изазива.

Људ'ма који останаху
На старом бранику;
Који право своје бране
Свету на видику;
Који могу бити
Политици слаби,
Ал с' не даду да их
Нови вртлог зграби,
Не пуштајућ' уверења
За варљиву цену, —
Тим се људ'ма данас
„Застава“ окрену;
Она сталност њину
Сокачки записива,
И држање њино
„Обешћу“ назива.

У те људе дрза
Безименик неки
Ударити копљем
Својих речи преки
Чујте какве грдње
Под „Заставом“ лије:
Да у ових људи
„Родољубља“ није.
Најсветију искру
Тиме им одриче —
Ао клеветниче!

Па и то му јоште мало
— А зар с' може рећи горе!? —
Може, може, кад се ко год
Баца страсти у поноре.
Оном јату, које
Начела не мења
Безименик вели:
Да нема — „поштења“ . .

Ох како је гадно!
Ох како је јадно!
Ох како је тешко
О беснилу 'ваком
Говорити хладно. . .

„Чему је та борба?“
То питате ви?
То питате ви,
Још у „Застави“!
На то ће вам одговорит'
И најмање дете;
Та ће борба за то бити —
— Јер је ви хоћете

Неко.

(Који је дакле узалуд
тражио братскији *modus
vivendi*)

Шетња по Новом Саду.

CLXXXI.

Баш ћу да покушам да ову „шетњу“ напишем, а да не споменем у њој Кикиндски програм. . .

Ето ти га на! Тек што сам почео писати, па сам га већ споменуо!

Али о чему онда да се пише данас, кад се цела Европа узрујала на позив Џамбаса из Кусића, да се иде у Уљму на конференцију. Већу узрујаност није изазивао ни Наполеон III. кад је оно сазивао оне европске конференције, на којима су велесиле „квихтове“ товарила у кантар европске равнотеже.

Да о чему би се дакле имало данас писати? О састанку рускога цара са немачким? А шта се нас тиче колико ће они хазелнус-торти појести и шампањера попити, да усреће Европу? За нас је много важније писати о састанку Милана Грозног са попом Серавимом ради претреса чланка XII. од г. 1867. Или зар да се пише о Енглеским крвавим биткама у Африци? А шта се нас тичу крваве главе африканске, кад ми ето разјашњујући Кикиндски програм у Уљми имамо крвавих глава и код своје куће! Или да пишемо о немирима кортеса у Шпанији? А на што то, кад њихови кортеси немају ни валик такве надаке, као наши кортеси у Угарској; а ако смо жељљни баш Шпаније, ево нам Карловаца, а ни Дон Гихоте и његове Санчо-Панзе нису баш далеко!

Добро, ал' да о чему ваља онда да се пише, па да буде нешто ново?

Ако ја кажем: писаћу вам о томе, шта треба наше девојке да раде и како да се понашају, па да стеку себи младожење, ви ћете ми одговорити; то је већ нешто старо, о том нас већ поучава Каменков

„Отмени свет“ (галантом), тамо могу читати наше удаваче, како се праве комплменти и како се изјављује љубав, какве се фразе и фуртлови употребљују, да се девојка на балу опрости „несносног“ играча и т. д.

Ако се накатем да пишем о томе, како ваља штедити и економисати, ви ћете ми упасти у реч: па ми смо претплаћени на „Базар“ за наше кћери а и на мађарско позориште смо абонирани, ти си дакле излишан!

Ако почнем да приповедам и предикуюем о месобној слози и љубави, а ви ћете ми рећи: па на што то, кад ми читамо „Заставу“!

Ако се решим да разлажем, како су смешни уображени и нелогични људи, а ви ћете ми махати руком да се манем, јер то ви видите из радње наших „нотабилитета“ боље, него што бих вам ја пером могао нацртати.

Ако бих хтео да вам саопштим, шта је то дубока наученост, а ви би ми казали: дубок је бунар, а наученост је у Радићевим посланицама, дакле ове посланице би ваљало бацити у бунар, па би се ту онда налазила дубока наученост, и онда би опет излишно било моје писање.

Ако бих вам хтео писати биографију нашег народног оца и јунака Милетића, ви би ми казали: па на што, кад ми знамо да су нам Шајкаши Милетића родили, а да они сад његове идеје сарањују.

Ако бих узео за тему „задатак наших попова“, а ви би ми рекли: на што о томе писати, кад ми видимо вршење тога задатка некад у Пазови и Турском-Бечеју, а сад у Жабљу и Уљми!

Ако бих замочио перо, да пишем о напретку српске књижевности, ви ћете ми захвалити на љубави,

ПОДЛИСТАК

„Клин клином“

(Хумореска).

(Продужење).

Тек што нам техничар то указа на њега, он је то већ приметио, и кад ми погледаемо кроз прозор, а он се клима, осмејкује се и маше руком

„Море, манте га се,“ рећи ће неко „ето га овамо, па неће човек моћи да се отресе.“

„То је баш добро,“ упаде техничар у реч „јуче је добио неке новце, extra ordinarium од стрине. Можемо да га анпумпујемо, — и тако смо сви чисти ко црвени мишеви. Ко ће код овако лепог времена да дрежди овде за столом покрај водених чаша. . .“

Таман наш техничар — да га назовем по имену „Кибиц,“ јер је радо дреждио кад су други играли карте или билијара, — тако основано разложи целисходност присутствија Шебекова, — кад и он већ уђе, па још са врата поздравља: „Bon jour господо! А шта ви ту тако седите? Слуга сам понизан! Сервус докторисимус. Wie seht's? Хајдемоте људи у шетњу. Ах, што сам сад једну срео у „вацком сокаку“ — charmante,“ — и ту цмокну

устима на два прста од десне руке „Ни сам је испустио из очију — док ту код „редута“ не замаче“.

Сви се смејали.

Ist gefällig?“ — прекиде га келнер.

„Glas Wasser одговори Шебек, па седе.

А келнер оде мумлајући.

„Шта хоћеш да се разладиш од љубави, па тражиш воде“, дирну га докторанд.

Хладан шпаг боље врши ту функцију од хладне воде“, одговори Шебек са тако „нечалним лице“м као да три дана није ништа јео.

„Лако је теби правити вицеце, кад ти се јуче подкрепио буђелар“, рече Кибиц. „Нег дед ти да ти ми мало помогнемо у испразнивању, ти знаш каква је судбина последне четврти у месецу“

„Е, amice, ти си се за дванајест сати доцније јавио. Све је већ фуч! Мој доктор финансије одредио ми је до првог нај строжију дијету. Лак сам ти, amice ко перо. Шта ко перо, ко овај папир, дуну у њега, а он одлете преко астала.

„Па зар ниси јуче добио 30. фор. од стрине. Чуо сам ја од сигурне личности, немој ту да лажеш.“ — одговори му Кибиц.

„Па то је баш тај грандијозан малер, што сам синоћ добио и сад немам ама ни крајцаре на цигару.“

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

али уједно и изјавити ми, да не осећате потребе, јер ви читате „Дрино-Савску вилу“.

Ако би хтео да вас поучим, да је мађарска народна игра „Чардаш“, ви ћете ми се смејати, што се у то упуштам, кад ви то и онако добро знате из програма свију српских „Беседа“.

А кад бих хтео да окерим говорити о чивутском вечерњу, ви би ме ућукали с изјавом, да вам је познат већ течај Белоцркванске конференције.

И тако ја заиста не знам, о чему би смео данас говорити, а да се не замерим Цамбасу из Кусића.

Можда ће ми ко на ово рећи: Па то је најлакше: не говорити ништа.

Хе, лако је то казати, али је тешко извршити: говорити ништа, то је лако, али не говорити ништа, то је врло тешко! Да је лако говорити ништа, о том нас уверавају и толике беседе по разним конференцијама, али не говорити ништа, него ћутати, то су само неки наши Шпартанци — Панчевци — могли кроз толико година, али и они сад већ више не могу, него су и они морали да проговоре.

Јест они су проговорили. . .

А ви знате, да су деца најмилија онда, кад проговарају. Шта је слађе, него кад дете проговара, па тек изрекне што онако натрашке. Та да га поједеш! На пример кад хоће да каже трбу, а оно каже тиб; или место боле, а оно каже „биби“; место ротква вели јотка и т. д. Тако и оно неколико наших Панчеваца, што сада тек проговорише, говоре наравно натрашке.

Те на пример: место слога кажу солга; место Тиси да кажу аман!, а они му веле амин!; место Бечкерек, веле (натрашке) Кикинда! и т. д.

Али то ништа не чини, само кад су проговорили

А шта си несретни сине радио с толиким новцима,“ узвикну докторанд.

„Малер, докторе, лудорија. Насео сам као Landpromotanze, — ја, који сам видео Беч и Париз и Лондон!“

„И у Лондону може човек да буде исто тако луд као и у Пешти“, рече браца Кука подругљиво.

Но Шебек се није обзирао на браца Кукине приметбе, већ настави:

„Помислите само“ —

„Шта да помислим? Јао наопако, да ниси ти постао конкурент Кимберленду, па да нам „читааш мисли?“ упадне му у реч докторанд.

Сви прснуше у смеј.

„Ти опет којешта трабуњаш докторе“, одговори Шебек, „Ја хоћу да причам о мом малеру а он“ —

„Но, да чујемо шта је било примети Кибиц.

„Еле, оде ти ја синоћ у редут“ био је концерт“, — настави Шебек, — „и седео сам скоро до по ноћи, па пођем кући. Но у путу сетим се да немам цигара, те се свратим у кафану код Р. да попијем једну црну и да узмем воју цигару од келнера. Кад тамо видим око једног стола гомила људи. Приђем да видим — окреће се „наше ваше“. Гледао сам неко време и у духу погађам — кад оно више сам погодио по што нисам, Недаде ми ђаво мимира — метем форинту. Добијем Метем другу опет доби-

и пошли ногом; само је питање за ким ће поћи? Обично деца пођу најпре са својом дадиљом, а у нас су, као што је познато, дадиље све саме Мађарице, које усвајају Будапештански програм, јер се и оне већином стављају на становиште „аузглажа“; једино је само зазорно, што много пута тешко иде са „санирањем учињених повреда“ (тачка IV.).

Али кад смо ми само живиздрави, што реко мој кум Б., све ће још добро бити!

Аб.

У Ш Т И П Ц И.

+ Шајкашки је батаљон до сада лежао на Тиси, а од сада ће дакле Тиса лежати на Шајкашком батаљону.

☞ Загребачки „Виџ“ доноси ову народну подскоцицу:

„Наши поглавари
Постали Мађари,
Па продају икону
Светог оца Николу,
И шокачку свету Кату
Да порцију плату!“

* * *

☉ Хо слатки су они! „Видело“ прештампава чланке из Заставе“ а „Застава“ опет чланке из „Видела!“ (А ви се сећате како су се до јуче — под истим уредницима — частили!)

☞ У Панчеву се бави сада циркус А. Сура. Је ли то она Асура, што ју неки Панчевци хоће другоме испод ногу да извуку? Онда им не замадрамо, ал друге асуре нека не дирају!

јем. Парота. Фуц! Метем на ново форинту, изгубим. Хајде помислих још две. Добијем. Паролу добијем. Вратим се код мог астала с тврдим уверењем да попијем кафу па да идем Али — неда ми ђаво мира. Хајде још једну форинту, па још једну и тако даље. Заглибим се. Хоћу да се регресирам — па све дубље упадам и за један сат био сам — бланк, да нисам имао ни за „шпергел“. Срећа је била да сам раније платио кафу. — Није ли то малер?“

„И ти весели брајко ниси знао да је та кафана права разбојничка пећина — да се ту скупљају сами козаци? а сам газда да је обер-козак?“ запита га Кибиц.

„Та није могуће?“

„Еј, тешко капи под лудом главом. Тако ти и треба — ти се кријеш па идеш сам на концерт — да те јефтиније кошта. А да је био ко с тобом, — зацело неби ти се десио тај малер“, — одговори Кибиц.

„А кад сам ја бегео од друштва,“ љутио се Шебек, „али тако се то десило. Да су ми сад ти 30 форинти могли би сви ићи вечерас на маскен бал“, ја неби жалио да се проведемо; Шта се смејете, — ја озбиљно говорим

„Зар је вечерас маскенбал?“ запита Кибиц.

„На то ме потсетила она цура из „Вацке улице.“ Како сам је пратио чух кад поздрављајући се са неком, ваљда, другарицом рече: „вечерас на маскенбалу.“ Ко зна, можда ће и она доћи, — и тако сам је изгубио из вида

WWW.UNILIB.RS * * *
 УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
 © Чивути имају свој „Versöhnungsfest,“ светковање помирења. Хеј боже, кад би ми и ову светковину од Чивута примили, као што много штошта од њих примамо!

* * *
 ≡ Каменко је издао недавно „Каламлење с листом;“ да није учињено какво каламлење с „Наше горе листом?“

* * *
 © Пре канда неће бити мира међу нама, докле не дође какав потоп (туђинске навале) да нас поплави и онда ћемо тек доћи к себи и голуб ће нам донети гранчицу мира (али неће имати коме да је преда).

* * *
 † Само ко ће онда играти улогу Ноја? Да неће узети Цамбаса из Кусића?

* * *
 © Нема сумње да ће у том случају спасавајући ковчег бити — Кикиндски програм.

* * *
 * А шта ће нам представљати дугу? Хе, на црвено-бело-зелене заставе и кокарде при изборима посланика у Шајкашкој и иначе, где се буде по Кикиндском програму бирало.

* * *
 × Ал Ноје је измислио и вино, а ко ће и где ће сад после овог потопа вино правити? То ће сад теже ићи, него у Нојево доба, јер око Панчева има филоксере.

* * *
 © Нојев је ковчег после потопа задржао се у Азији на брегу Арарату. На можда ће и нови ков-

код „редута.“ то би био хец! Уф!“ па се ухвати за главу.“

„То би баш и ја ишао с тобом на маскен бал,“ — и то у Србијанском оделу,“ — рећи ће тек Кончић, млад, трговачки помоћник. Баш ономад је дошао један рођак мог колеге, па је купио нове овдашње хаљине, а оне у којима је дошао, оставио је код нас. — То би било хец!“

„Vivat amice,“ узвикну Кибиц; „сад сам се нешто сетио. Јесу ли код тебе те хаљине? то је славно. Господе — ми данас идемо на „маскен бал,“ — па се окрете Шебеку, „ако хоћеш да се за тебе осветим, и да идемо на маскен бал, узјами ми на твој рачун од Шандора једну петицу. На да видиш русваја.“

Да неби сте били у неизвесности — рећи ћу вам онда да је тај Шандор „вечерни оберкелнер“ код „Краљице.“ Сви се смејали.

„Није ту ништа за смеј, него дедер ти овамо петицу, док је за времена, рече Кибиц устајући.

„А шта ћеш да радиш с том петицом? — запита Шебек „И то ми је питање, — шта ће с петицом?“ упадне докторанд у ред, „да обиђе мало парохију.“

Е, то би и ми знали, кад би тако други хтели да дају новце“ додаде Кука.

„Хоће те да вам сад обесим на нос што ћу да радим?“ одговори Кибиц мало љутито.

чег спасенија (Кикиндски програм) наћи стална места гдегод у Азији.

* * *
 * „Застава“ и њени „нотабилитети“ називају нашу политику песничком политиком. Напоследку боља је и та, него њихова песничка политика, коју они у Уљму жандарском и хусарском песницом терају.

Аб.

Ђира. Даклем да се задовољимо са оним, што се у датим приликама постићи може.

Спира. Тако се бар вели.

Ђира. Ал ја до сада јоште нисам видно датих прилика, него само: датих неприлика.

Ђира. Како је то да у шајкашском батаљону нека господа не вермају много ви пештанско-кикиндски програм; не чекају с које ће стране доћи гаранција, него истичу у напред владиног кандидата. Зар се не боје „Заставе“ и партијске дисциплине?

Спира. Ти људи заиста истрчавају као ждрепчићи пред руду, а видећи да их руда (т. ј. „Застава“) за то неће да ошипе они могу и даље тако чинити певајући: „Туда, туда, туда иде руда.“

П у с л и ц е.

Ми још можемо најбоље проћи ако браћа у „Застави“ увере Тису, да ми нисмо ни српски родољуби

Е, па зините: хоћу да извадим из „ферзаца“ ону моју клопоцију. Ко бајаги позлаћен сат али невреди ни паре. Али ја ћу удесити — па свакад добијем 3 фор. Сад хоћу да га извадим.“

„Али нашто све то?“

„Сад непитај — видићеш, само петицу овамо, — па за два сата сви смо у редуту,“ — увераваше Кибиц тако озбиљно, да Шабек најзад реши да му учини по вољи.

Узјами од Шандора петицу — први пут од како долази код „краљице“. Вешт келнер познаје од куд може бити сигурног ћара па извади банкноту без приговора.

Кибиц стрпа петицу у џеп, рече Кончићу хајдмо, — а друштву: „чекај теме овде за два сата“ — па оде управо парком.

Друштво је остало као убезекнуто. Но за кратко почеше свестрано да претресају какав то може да буде план што је Кибиц смислио, — али најзад дођоше до тога: да он у опште и нема никаквог плана, — ван што је нашао вештог изговора да се дочена петице, и да он сад лепо негде седи на пијучка. . . И пошто су у „братској“ измени мисли утврдили такову карактеристику, одоше смејући се. Звали су Шебека, али он се решио да чека одређени два сата, — па шта буде.

(Продужиће се).

ни поштени. Јер у времену данашњег шовинизма и корупције то је најбоља препорука.

У Уљу је, као што чујемо, командован читав вод хусара, ради слободнијег договора. (До сада се кортешовало вином, а сво сад већ почеше и водом.)

Сачувај боже, али ако се у Уљу догоди оно, на што се канда смера, онда ће се „Турски Марод“ томе тако обрадовати, да „Заставу“ неће више звати крвавом Заставом.“

Има људи, који су против пасивности, — али кад почну своје разлоге разлагати онда им из сваке речи пасивност режи.

Али заједане и уједане није никад водило заједници ни уједињењу.

Даклем Београдска ће се скупштина држати у Нишу (у ослобођеним крајевима) — јер се мисли да су ти крајеви ослобођени од јавнога мњења.

Умољава се уредништво „С. К.“ да свога сарадника који у стиховима пише „Шта бива по свету“ — поклони „Стармалом.“

Јесте ли читали српски превод Жил Вернеовог дела „Зелен зрак?“ Ту вам није само зрак зелен, него и превод зелен. Зреле су само оне силне штампарске погрешке (даклем могле би отпасти.)

Ко би рек'о!

Ој Шајкашко мила,
Да л' си кадгод снила,
Да ће твоји синци
Постати Тисинци?
Те решити данас
Да кандидат за нас
Мора бити Тисин
Одани кларисим!
И „Застава“ да ће
Радњи оне браће
Када стану бират'
Бурно аплаудират'!

Аб.

Објава

29 април. — Данас ће се у Панчеву држати парастос једном Бечкеречком грађанину.

Поред тог нек се и то зна да је данас у Уљу ваша р, многи су Панчевци отишли тамо са својим новим еспапом.

К.

Бука. Шта има ново?

Шука. Има нових гушчића.

Бука. И шта још?

Шука. И нових програма.

Бука. Па треба их пећи на ватри.

Шука. Шта, програме?

Бука. Не, него гушчиће.

Бука. Колико има миља од Будапеште до Кикинде?

Шука. Нема ту миља николико!

Бука. А како опет то?

Шука. Нема ту миља и радости, него туге и жалости!

Бука. Даклем колико има посланичких кандидата у Шајкашкој?

Шука. Тител хоће Сабовљевића, Жабал Мандића, Гардиновци Тошу Бекића, Баћ хоће Цамбаса из Кусића, Чуруг Живка Богдана Госпођинци Владу Мајивског, Надал Милана Грозног, Мошорин Каменка; Лок Нику Максимовића, Ковиљ солгу Раића, Ђурђево Касапиновића, Сентиван Барбоса из Врачевгаја а Вилово Јоту Грујића (јер и он је „либералне“ странке, а жабаљска је конфереција решила, да посланик њихов мора припадати тој странци).

Бука. Е па то ће они сви једногласно изабрани бити, те на угарском сабору „союз љубве“ сачињавати.

Бука. Би ли ти мени знао казати „Шта бива по свету“?

Шука. Читај „Срп. коло“ бр. 32, пак ћеш видети, да по свету највише „бива“ рђавих стихова.

Бука. Бога ти како сад изгледа она Мутиња у Шајкашкој?

Шука. Здраво је нарасла: сад почиње од Титела, па се разлила путо преко целе Шајкашке све до Надаља!

Бука. Ал' храбри шајкашки бирачи ваљда ће је и сад умети онако славно прегазити!

Аб.

И В Е Р Ј Е.

„Застава“ вели (бр. 65) у свом уводном чланку, да се у новом програму „садржи језгра оног истог (бечкеречког) програма.“

Дакле је језгра бечкеречки програм, а кикиндски је онда љуска.

Е пак што се онда препиремо?

Учините ви с љуском оно, што се с њом обично чини: т. ј. одбаците је, пак ће остати

језгра, т. ј. бечкеречки програм. Или ви ваљда као велите: језгра треба да се поједе?

У истом чланку вели се, да је ова наша борба око програма „више смешна него жалосна.“

Е па то дакле спада она више у „Стармали,“ него у „Заставу.“

Кад наш честити православни прото Н. Б. пише чланке у хрватским „Narodnim novinama“ и издаје латиницом писане романе у Загребу, колико онда година треба да прође, и колико воде Дунавом да протече, па да попови наши од калибра орловатског попа Цијука почну писати у српским новинама и издавати српске књиге?

Кад се о Ђурђеву-дне носила у Новом Саду литија, те епископ са свештеницима стајаше код великог каменитог крста на пијаци и читаше свето еванђеље, онда од она два дуђана, што су баш на спрам тога крста, беше један затворен, а други отворен и излози изнешени.

Онај затворени беше чивутски, а онај отворени српски.

Сад ја питам; треба ли ту човек да буде антисеMITа, или пак антисербита? **Аб.**

Проба пера.

XI.

Разне жртве.

Некада су жреци
Приносили жртву, —
Небо се мрштило
На дртину мртву.
Свештеници прави
Што се свешћу ресе,
На жртву приносе
— Своје интересе.

XXII

Предрасуда и њен смисао.

Још и данас стара
Предрасуда мути:
Кад ко попа сретне
Да то на зло слути.
Предрасуда ова
Од старине оста,
Ал верујте, у њој
Има смисла доста.
Никад није добро
Кад попа сретнемо:
Јер тај поп не иде
Куда ми идемо.

XXI

„П о д.“

Ако ј' човек „под надзором

Каже: Ајде де!

Ако стоји „под конкурсом,“

Бар се мицат' сме.

Ко се нађе „под седином,“

То му ј' дон'о век;

Бива неки „под истрагом“ —

Обрана му лек.

Ако ј' гњурач и „под водом,“

Врати се натраг;

Али — ко је под папучом,“

То је готов враг.

Г—н.

Одговори нашег Домишљана.

Добили смо ово питање управљено на нашег домишљана:

„Хоће ли „Застава“ и од сад прештампавати разне белешке из вршачког „Српства“ као што је то до сад у сваком свом броју чинила?“

Домишљан на то без многог домишљања одговара:

Сад мора „Застава“ да прештампавала чланке из Тиса-Бонтуовог „Видела,“ јер се „српство“ сад ње више не тиче.

„Колико ће још времена требати, па да се „Застава“ и „Турски народ“ дражајше цмокну?“

Одговор:

„Чим наступе дани избора за мађарски сабор: јер онда ће „Заставини“ и „Турско-народови“ бирачи у једној гомили бити, грлити се и гласати заједно.“

Питање:

„Зашто „Застава,“ вели за оне занатлије што неће да приме новосковани програм, да немају свести, а за паоре, који су у Кикинди решили својим присуством примање тога програма, да су свесни?“

Одговор Домишљанов:

„Јер занатлије знају читати, па су читали тај дерни програм, а ко га прочита није чудо ако свест изгуби, кад помисли шта му вође његове чине; напротив паори не знају читати па се владају онако како их уче њихови адвокати у чијим су рукама.“

Питање:

„Молим Вашег „Домишљана“ да ми одговори: да др. Касапиновић није носио такво презиме би ли и онда било касапљења у Уљми.“

Србинко.

Одговор:

Кад би се то по презимену узимало, шта би онда били они, које Цамбас из Кусића око себе купи?

Кикинди-јаде.

„Сви Шајкаши одоше“ — из Кикинде на Жабаљску конференцију, да докажу, да је Кикиндски програм то исто, што и „либерална“ Тисина странка.

Најновији проглас Кикиндских делија на српске бираче каже, да је Бечкеречки програм и де а л и с т и ч а н. Зацело да је Кикиндски програм за неке ре а л и с т и ч а н, који су већ давно под видом „честности“ хтели да салдуме владиној странци.

„Застава“ са Кикиндским програмом каже, да се слаже са Политом, ал² Тиса каже да то није истина, јер у најновијем броју Тисиног листа „Немзета“ стоји, да је заслуга Тисине владе, што су се од Полита његови најприснији пријатељи оцепили. А ко су ти присни пријатељи? Јамачно др. Касапиновић др. Ника Максимовић, Миса Сабовљевић и т. д.

Поп Милош Папић вели: Кад на основу Бечкеречког програма за 15 година нисам могао добити парохију, ваљда ћу моћи добити парохију на основу Кикиндског програма, кад ће и онако од сад бити у Шајкашкој доста „либералних“ парохија.

Питање.

Како може поп Милош Папић устати да препоручује на Жабаљској конференцији Кикиндски програм, кад тај програм у својој IV. тачци тражи „сапирање повреда наше автономije“, дакле да се Герман Анђелић збаци, а овамо је исти Милош изјавио пре у „Турском народу“, лајбжурналу Анђелићевом, да се он каје, што је до сад припадао противницима Германовим?
Један Шајкаш. *)

Загонетна песма.

У Пешти је родило се
У Кикинди крстило се
Белој цркви ногом пошло
Чак до Уљме дошло
Шта је то, знали ко
Нек погоди Каменко!

У Пешти је изнешено
У Кикинду донешено
Белој цркви понешено
А у Уљми упуштено.
Шта је то, знали ко
Погодиће Каменко.

У Пешти је истакнуто
У Кикинди размакнуто
Беле цркве дотакнуто
Па на Уљму натакнуто

*) Ми на ово одговорити не унемо, нека се обрати уважени г. писач на савест господина Папића, можда ће му она умети што одговорити.
Уредн.

Шта је то знали ко
Нек погоди Каменко.

У Пешти је издељано
У Кикинди дотерано
Белој цркви растерано
Та на Уљму натерано.

Шта је то знали ко
Дед погоди Каменко!

Њуцкало.

Решење ребуса

који је био у 2. броју о. г.

СИМЕТРИЈА У НЕСИМЕТРИЈИ.

Одговори уредништва.

Бачванину. Од послатих ствари нешто нам се (као што сте и сами предвиђали) чини сувише драстично. Оно о нашем прваку Б. Ж. (ваљда Ж. Б.) можда смо требали примити, — али пустимо да нас о томе време увери. А оно упоређење са „Новом слободном Заставом“, то је од прилике тако већ речено у 2. пуслици у броју 8. — И тако жалећи што први дописи новог нам дописника не моглоше ући, надамо се даљим прилозима с којима ћемо сигурно сретнији бити.

С. С. и П. Р. Рђаво сте извештени.

* * * у С. Упогребнице се у другој форми, са додатком, који ће вам бити по вољи.

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Књижара Браће М. Поповића у Н. Саду, послала нам је на приказ следећа своја најновија издања:

Басне Доситијеве прерађене и приређене. Издање Српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884
Путовање по новој Србији нише Сретен Л. П. издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новом Саду свеска једанаеста. цена 20 новч. или по дин. српска штампарија Дра Свет. Милетића у Н. Саду. 1884.

Уз прело и село народне приповетке за старо и младо. Цена 20 новч.

Покондирена тиква шала у три чина. Написао Јован Стерија Поповић. Цена 35 новч.

Тврдица или Кир Јања шаљива игра у три чина. Написао Јован Стерија Поповић. Цена 30 новч.

Честитам шаљива игра с певањем у 1. радњи, од Косте Трифковића и Мила, шала у једној радњи по Гернеру, за српску позорницу прерадио Коста Трифковић Цена 2 н.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

на

„ЦРНОГОРКУ.“

„Црногорка“ је преживјела четврт године. Читаоци су је њени видјели и познали. Не знамо, хоће ли се они с њом похвалити, но она се никако не може похвалити с бројем својих претплатника.

Број је овјех премален, и да потписано уредништво није у стању да за неко вријеме издржава „Црногорку“ из својих средстава, она би морала престати.

Не знамо чему имамо приписати овај за нас свакако непријатан појав. У журналистици нашој, на и иностраној, „Црногорка“ је повољно оцијењена; судимо дакле по томе, да би заслуживала да опстане, и да не би била баш сва кривица до нас, ако би морала престати.

Ми „Црногорку“ нијесмо покренули нити из приватне спекулације нити из каквог литерарног каприса. Потписано уредништво не тражи од ње никакве користи за себе, а и сатрудници њени раде на њој сви од добре воље, без икакве награде, премда би пуно право на то имали. Налазили смо, да Црна Гора ваља да има свој књижевни лист и да је од потребе за цијели српски народ, па и за све Словенство, да да се преко тога листа упознају са својом браћом на једноме пољу, на ком до сад није било прилике да их познају.

Знали смо напријед, да Црна Гора сама не може издржати овога листа. Али смо из наведенијех разлога сматрали да имамо право рачунати при томе на остали српски народ, па и на Словенство.

Не знамо, смијемо ли већ сад рећи, да смо се преварили у рачуну. Ми ћемо се за сад још тјешити тијем, да се за ови лист још није овукуд рашчуло у Српству, да још није довољно познат и т. д.

Тако тјешећи се ми ћемо издржати, ако Бог да, цјелу ову годину, па ћемо видјети, можемо ли даље или не. Међу тијем не ћемо пропусти а да се првом приликом отворено не разрачунамо са нашом публиком, и да је пустимо да мало продефилира испред нас. Можда ће то добро чинити и њој и нама.

Овде пак чинимо обични тромјесечни априлски апел на народ српски за претплату.

„Црногорка“ стаје за Црну Гору и Аустро Угарску. (с Босном и Херцеговином):

на годину 6 фор. а. вр.

на по године 3 „ „

на три мјесеца 1 „ 50 новч.

За све друге земље:

на годину 20 франака.

на по године 10 „

на три мјесеца 5 „

Претплата из Црне Горе нека се шаље управо уредништву на Цетиње.

Претплатницима из Аустро Угарске (и Босне и Херцеговине) биће најлакше и најјефтиније, да шаљу претплату поштанском упутницом на г. Петра Рамадановића у Котор, с назначењем да је то претплата за „Црногорку.“

Претплатници из Србије нека шаљу претплату на књижару Валожића у Биограду

Ко има вољу, може послати претплату и непосредно на потписано уредништво онда ваља да то учини у плаћеном до Цетиња писму.

Свјема бројевима од почетка ове године можемо још послужити нове претплатнике.

Цетиње, 21. Априла 1884.

УРЕДНИШТВО „ЦРНОГОРКЕ.“

Прво п. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РИД ШЛОВИДЪЕ.

Пошт. лађа

1884. до

од 1. априла

даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10^{3/4} сах. пре подне.

Н. Сад. 30 марта 1884.

Агенција.

ОГЛАСИ.

Слободан сам пошт. публици до знања ставити, да сам своју помодну галантеријску и белог еспапа трговину са пролетњом робом потпуно снабдео.

Нарочито препоручујем велики избор сунцобрана, Лепеза, Чарапа, Вулова у бојама и т. д. Особито обраћам пажњу поштов. публике на моје велико стовариште готових

ЖЕНСКИХ МАНТЛЕТА И ОГРТАЧА ЗА КИШУ

по најновијој фазони просто и богато израђених, све послугом солидном а ценом најнижом утврђеном. —

Препоручујући своју трговину пошт. публици остајем на услузи

Стева Димитријевић

трговац „Код златне Кугле“ главна улица
у Новоме Саду

6—6

КАСЕ

по најновијој американској системи

сигурне од ватре и харе

из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Нарудбине прима и одправља госп. Борђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

9—33